

RĂSPUNS COLECTIV

la sesizările primite din partea mai multor petenți cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor *Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice (PL-x nr. 428/2021)*

Referitor la numeroasele solicitări înregistrate având ca obiect neconstituționalitatea dispozițiilor *Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice (PL-x nr. 428/2021)* și solicitarea de sesizare a *Curții Constituționale*, vă aducem la cunoștință următoarele:

În data de 9 martie 2022, ca urmare a exercitării atribuțiilor sale în cadrul controlului anterior de constituționalitate (*a priori*), **Avocatul Poporului**, în conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, a decis formularea unei sesizări de neconstituționalitate în ceea ce privește *Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice (PL-x nr. 428/2021)*, cu privire la:

Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională, în cadrul controlului anterior promulgării, cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor *Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice (PL-x nr. 428/2021)*, din perspectiva următoarelor argumente:

✓ Soluția legislativă introdusă prin art. 2 pct. 27 din Lege, prin care furnizorii de servicii de găzduire electronică cu resurse IP și furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere au obligația să sprijine organele de aplicare a legii și organele cu atribuții în domeniul securității naționale, în sensul: a) să permită interceptarea legală a comunicațiilor, inclusiv să suporte costurile aferente; b) să acorde accesul la conținutul comunicațiilor criptate tranzitate în rețelele proprii; c) să furnizeze informațiile reținute sau stocate referitoare la date de trafic, date de identificare a abonaților sau clienților, modalități de plată și istoricul accesărilor cu momentele de timp aferente; d) să permită, în cazul furnizorilor de servicii de găzduire electronică cu resurse IP, accesul la propriile sisteme informatice, în vederea copierii sau extragerii datelor existente, au fost apreciat ca fiind

neconstituționale întrucât contravin principiului obligativității **deciziilor Curții Constituționale [art. 147 alin. (4)]**.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a trasat exigențele pe care trebuie să le îndeplinească legislația în materia activității de supraveghere tehnică și de punere în executare a acesteia, în sensul că aceasta trebuie realizată prin norme clare, precise și previzibile, având ca rezultat o ingerință în drepturile fundamentale privind viața intimă, familială și privată, secretul corespondenței și libertatea de exprimare, precum și încălcarea prevederilor referitoare la procedura de reținere și stocare a datelor cu caracter personal și accesul la aceste date și folosirea lor.

Referitor la dispozițiile criticate, indicate mai sus, s-a apreciat și că acestea **încalcă principiul fundamental al respectării obligatorii a legii [art. 1 alin. (5)]**, textul de lege în cauză, nefiind reglementat în mod clar, precis și previzibil în ceea ce privește: i) organele de aplicare ale legii și organele cu atribuții în domeniul securității naționale, care pot avea acces la datele interceptate și furnizate de către furnizorii de servicii de găzduire electronică cu resurse IP, ii) modalitățile de interceptare ale comunicațiilor, de acordare al conținutului criptat al comunicațiilor tranzitate în rețele proprii, de furnizare al informațiile reținute sau stocate referitoare la date de trafic, date de identificare a abonaților sau clienților, modalități de plată și istoricul accesărilor cu momentele de timp aferente, corespunzătoare adresei IP verificate și iii) condițiile de reținere și păstrare a datelor colectate atât de furnizorii de servicii de găzduire electronică cu resurse IP, cât și de organele de aplicare a legii și organele cu atribuții în domeniul securității naționale.

De asemenea, cu privire la aceleași prevederi, Avocatul Poporului a considerat că acestea **încalcă dreptul la viața intimă, familială și privată [art. 26]**, având în vedere **caracterul intruziv al măsurilor de supraveghere tehnică**, fiind obligatoriu ca acestea să se realizeze într-un cadru normativ clar, precis și previzibil, atât pentru persoana supusă acestei măsuri, cât și pentru organele de urmărire penală și pentru instanțele de judecată pentru a oferi garanții adecvate și eficiente împotriva abuzurilor și, respectiv protecție împotriva ingerințelor arbitrare, în acord cu art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Totodată, cu privire la aceste prevederi, s-a opinat că acestea contravin și **dreptului internațional și intern, tratatelor internaționale privind drepturile omului și integrarea României în Uniunea Europeană [art. 11, art. 20 și art. 148]**, față de prevederile unor directive ale Parlamentului European și Consiliului în ceea ce privește obligațiile furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice și furnizorilor de servicii de găzduire electronică cu resurse IP cu privire la accesul, reținerea, stocarea, prelucrarea și folosirea datelor cu caracter personal în sectorul comunicațiilor publice.

✓ Avocatul Poporului a apreciat și faptul că, prevederile **art.10** din actul normativ criticat, **prin care s-a modificat Legea fondului funciar nr.18/1991**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt contrare **principiului fundamental al respectării obligatorii a legii [art. 1 alin. (5)]**, întrucât acestea nu îndeplinesc criteriile de claritate, precizie și previzibilitate necesare și afectează dreptul de proprietate privată **[art. 44]** în ceea ce privește reglementarea privind amplasarea în extravilanul unităților administrativ-teritoriale, pe terenuri agricole, indiferent de clasa de calitate a acestora, precum și pe cele amenajate cu îmbunătățiri funciare, a elementelor de infrastructură fizică necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice, precum și scoaterea definitivă a terenurilor afectate de aceste elemente de infrastructură fizică din circuitul agricol al terenului, **fără a avea acordul proprietarilor în acest sens.**

✓ În privința dispozițiilor **art.13** cu referire la Legea nr.24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată cu modificările și completările ulterioare, **prin care se permite schimbarea destinației terenurilor amenajate ca spații verzi** s-a apreciat că acestea încalcă **dreptul de la ocrotirea sănătății [art. 34]** și **dreptul de un mediu sănătos [art. 35]** din perspectiva lipsei de proporționalitate a restrângerii exercițiului dreptului la un mediu sănătos și a celui la ocrotirea sănătății și, respectiv ale **art. 48** cu referire la art. 71 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, modificată, care încalcă exigențele constituționale privind **restrângerea exercițiului unor drepturi numai prin lege [art. 53]**, din perspectiva unei lacune legislative, dar și a încălcării principiului legalității.

Sesizarea de neconstituționalitate poate fi consultată, în formă integrală, pe site-ul instituției Avocatul Poporului, www.avp.ro, la secțiunile „Noutăți”, <https://avp.ro/index.php/2022/03/09/noutati/> sau „Contencios constituțional” – „Excepții de neconstituționalitate, anul 2022”, <https://avp.ro/index.php/obiectii-de-neconstitutionalitate-2022/>.

București, 15 martie 2022

Renate WEBER,

AVOCATUL POPORULUI
ROMÂNIA

